

odbor voleb
oddělení právního a metodického řízení voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 22229-2/OV-2020

Praha 5. února 2020

Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvu vnitra, které je jako státní orgán ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, povinným subjektem, byla dne 30. ledna 2020 doručena Vaše žádost o poskytnutí informace podle tohoto zákona. Požadujete vysvětlení, který zákon umožňuje ucházet se o zvolení do Parlamentu ČR občanům ze subjektů typu hnutí či volební koalice. K Vaší žádosti sdělujeme následující:

Volby do Poslanecké sněmovny a Senátu upravuje zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“).

Kandidátní listiny pro volby do Poslanecké sněmovny mohou podávat registrované¹ politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice; za kandidátní listinu podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na kandidátní listině jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název (§ 31 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu).

Kandidáty pro volby do Senátu mohou přihlašovat registrované¹ politické strany, politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a koalice, a to pouze prostřednictvím zmocněnce. Nezávislý kandidát podává přihlášku k registraci sám. Za přihlášku k registraci podanou koalicí se považuje ta, kterou všechny společně kandidující politické strany a politická hnutí jednoznačně na přihlášce k registraci jako koaliční označí, uvedou, kdo je členem koalice, a stanoví její název. Pokud politická strana nebo politické hnutí přihlásí kandidáta v rámci této koalice pro 1 volební obvod, může v dalších obvodech přihlásit jiného kandidáta samostatně nebo jako součást jiné koalice (§ 60 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu).

Pro úplnost dodáváme, že úprava postavení politických stran a politických hnutí je zakotvena v čl. 20 odst. 2 a 4 Listiny základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2/1993 Sb., který je součástí ústavního pořádku České republiky) umožňující občanům zakládat politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich při zachování principu jejich oddělení od státu.

¹ Na Ministerstvu vnitra podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů

Kandidatura za politickou stranu či politické hnutí není podmíněna členstvím v této politické straně či politickém hnutí. Kandidát, který není členem žádné politické strany ani politického hnutí, je tedy bez politické příslušnosti, může kandidovat na kandidátní listině politické strany či politického hnutí; v kompetenci dané politické strany či politického hnutí je skutečnost, zda takového kandidáta na svou kandidátní listinu zařadí.

Ve volbách do Senátu může kandidovat i nezávislý kandidát. Ten kandiduje pod svým jménem a podává přihlášku k registraci sám, není tedy navržen politickou stranou či politických hnutím nebo jejich koalicí. Nezávislý kandidát však může být členem politické strany nebo politického hnutí. V takovém případě má na přihlášce k registraci a na hlasovacím lístku uveden, mimo jiné, i údaj, že je členem politické strany nebo politického hnutí.

K postavení politických stran a politických hnutí se vyjádřil Ústavní soud ve svém rozhodnutí Pl. ÚS 10/03. *Ústavní pořádek České republiky ani její právní řád neobsahuje explicitní legální definici politické strany (politického hnutí). Ústavní povahu, povahu právní subjektivity, smysl a účel politické strany nutno tudíž vyvodit z její celkové ústavní i obecně právní úpravy... Politické strany a politická hnutí jsou institucemi, konstituovanými na základě a v rámci ústavního státu, jehož zásady a pravidla zavazují jak strany, tak stát. Mezi ně patří článek 5 Ústavy, zakotvující svobodný a dobrovolný vznik a volnou soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy, čl. 2 odst. 3 Ústavy, podle něhož státní moc slouží všem občanům a čl. 20 odst. 2, 4 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich a dále stanoví, že politické strany a politická hnutí jsou odděleny od státu.*

Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec
vedoucí oddělení

Vyřizuje: JUDr. Hana Egersdorfová
vrchní ministerský rada
tel. č.: 974 817 360, 361
e-mail: volby@mvcz.cz